

דף קמ.

עין משפט א.

או"ח סימן שכא סעיף טו

טו. חרדל שלשו אותו מערב שבת יכול לערבו למחר הן ביד הן בכלי א ונותן לתוכו דבש, ולא יטרוף לערבו בכח ב אלא בנחת מעט מעט.

עין משפט ב.ג.

או"ח סימן שכא סעיף טז

טז. שום שדכו אותו מע"ש, למחר נותן פולים וגריסין לתוכו ולא יטרוף אלא מערב.

הגה: וי"א דלא יערב בכף אלא ביד ג.

טז. יז. י"א ד דמה שמותר לערב משקה בחרדל דוקא שנתנו מבעוד יום, אבל בשבת אסור לתת המשקה ה בחרדל או בשום הכתושים משום איסור לש.

הגה: ואם נותן האוכל תחלה י ואח"כ החומץ או היין ומערבו באצבעו ז מותר

א. היינו בכף, כה"ח אות צ"ח.

ב. שאז דומה ללישה, לבוש. וכשעושה בנחת הוי שינוי שלא יהיה נראה כלש בשבת.

ג. ואם נתן המשקה מע"ש מותר לערבו גם בכף, מ"א ס"ק כ"א, כה"ח אות ק"ד. ולנענע הכלי עצמו הוי כמו ביד.

ד. זוהי סברת בעל התרומה דפוסק כרבי דבנתינת מים לחוד יש חיוב מגבל. אבל אם נתנו המים מע"ש נחשב למגובל ועומד.

ה. ונראה למצוא היתר לכ"ע אפי' לא נתן משקה מבעוד יום והוא שיעשה בלילה רכה וגם יעשה ע"י שינוי שיתן המאכל תחלה בכלי ואח"כ המשקה ואף שבחול אין מנהג קבוע סגי בשינוי זה. ועוד צריך לערב באצבעו או לנענע הכלי עצמו אפי' בבליילה רכה. מב"י, כה"ח אות קי"א.

ו. ואם עבר ונתן משקה בשבת עליהם אין לאוסרו כי הרבה פוסקים מקילין. כ"כ הא"ר, היינו אף למחמירים.

ז. היינו בבליילה רכה אבל בעבה לא מועיל שינוי, תה"ד וב"ח, מ"א ס"ק כ"ד. ועיין באור לציון ח"ב עמוד רמ"ט בענין עשיית הטחינה בשבת שמתיר בלי שיערב בה חומס ושום, כיון שלבדה בלילתה עושה פעולה הפוכה להפריד החלקים, אבל אם היא עם שום וחומס יעשה בשינוי ובבליילה רכה. ובליילה רכה היינו שנותן משקה הרבה בפעם אחת באופן שתהיה מתחילה רכה, כה"ח אות קי"ג.

ז. ולא בכף, מ"א ס"ק כ"ד, ואפי' לאותה סעודה אסור.

דהוי שינוי כמו בשתיא, וכן נוהגים להתיר ע"י שינוי.

הגה: מקום שדרכו לעשות כך בחול יעשה בשבת להיפך, שיתן החומץ תחלה ואח"כ האוכל.

עין משפט ד. אר"ח סימן שכא סעיף יז

יח. מותר לערב יין ישן דבש ופלפלין בשבת לשתיה, אבל אין עושיין יין ישן ומים צלולים ושמן אפרסמון שזה לרפואה ח.

עין משפט ו. אר"ח סימן שכא סעיף יח

יט. צמחים לרפואה אין שורין אותם בשבת לא בפוריין ולא בצוננים, משום שדרך לשרותם לרפואה, אבל נותנו בתוך החומץ ומטבל בו פתו.

ואם היה שרוי מע"ש מותר לשתותו בשבת ט.

עין משפט ז. אר"ח סימן שיט סעיף ח

ח. פסולת ואוכל מעורבין אסור ליתנם במים כדי שיפול הפסולת למטה כגון עפר, או כדי שיצוף למעלה כגון תבן, ואפי' כדי לאכול לאלתר אסור שגם בורר לאוכלו לאלתר אינו מותר רק ע"י שינוי י. אבל נותן הפסולת עם האוכל המעורבין לתוך כברה, אע"פ שנופלת הפסולת דרך נקבי הכברה ק.

ו ערב פסח שחל להיות בשבת יערב החרוסת מבעוד יום, וע"י שינוי שנותן המשקה תחלה ואח"כ החרוסת מותר. מ"א ס"ק סי' תע"ג ס"ק ט"ז, ודוקא ברוך אבל בעבה לא מהני שינוי.

ח. משום גזירת סממנים, וא"כ אפי' עשאו מע"ש אסור לשתותו בשבת ועיין בסי' שכ"ח סעיף ל"ז.

ט. וכיון שהמשקה הוא גם לבריאים מותר לשתותו אפי' לרפואה כמ"ש בסי' שכ"ח סעיף ל"ז, ועיין במ"ב אות ע"ב.

י. כ"כ הפרישה. כיין דממילא מתברר והוא לא עושה כלום, ואין לגזור שמא יברור שאין דרך לברור כרשינין בכברה, כה"ח אות ע"ה, ועיין במ"ב.

עין משפט זז. אר"ח סימן שכד פעיף א

א. מותר לתת בכברה התבן ומוץ ל ונותנם לתוך האבוס, אע"פ שהמוץ נופל מ כיון שאינו מתכוין.

עין משפט ט.י.כ. אר"ח סימן שכא פעיף יח

עין לעיל עין משפט אות ו

עין משפט ל.מ. אר"ח סימן שב פעיף ה

ה. החלוק לאחר כביסה הוא מתקשה, ומשפשפין אותו בידיים לרככו מותר לעשות כן בשבת שאינו מתכוין אלא לרככו, אבל לסודר אסור לעשות כן שמתכוין לצחצחו והוי כמלבן.

הגה: כובעים ושאר כלי פשתן דינם כסודר.

דף קמ:

עין משפט א.ב. אר"ח סימן שח פעיף טז

יח. חלוק שכבסו אותו ותלו אותו על קנה לייבשו, יכול לשומטו בשבת מעל הקנה, אבל לקחת הקנה מתוכו אסור לפי שהקנה אינו כלי ע, אבל אם תחב בו כלי מותר ליטלו מתוכו אפי' שהוא כלי שמלאכתו לאיסור.

יט. כירה שנשמטה אחת מירכותיה אסור לטלטלה.

- ל. תבן הוא שעושין מן הקש, ומוץ הוא מזקן השיבולים ואינו ראוי למאכל, רש"י.
- מ. מחורי הכברה, ומותר כר"ש דאמר דבר שאינו מתכוין מותר.
- נ. ולא מלבן ממש דאינו נותן שם מים.
- ס. וע"כ צריך ליזהר שלא לנקות הכובעים בכל מיני בגדים דהוי כמלבן, כה"ח אות מ'.
- ע. אבל המתלים שלנו המיוחדים לתלות בהם מותר דשם כלי עליהם, מ"א ס"ק ל"א.
- פ. גזירה שמא יתקע והוי בונה, מ"א ס"ק ל"ב מרש"י.

הגה: ה"ה ספסל ארוך שנשמטה ^ז אחת מרגליו, וכ"ש שתים דאסור לטלטלו ולהניחו על ספסל אחר ולישב עליו, ואפי' נשברה ^ז מבעוד יום, אא"כ ישב עליה כך פעם אחת ^ר קודם השבת. גם אסור להחזיר הרגל שם ^ש משום בנין.

עין משפט ג.

אור"ח סימן שח סעיף כז כה

כו. ל. עצמות שראויים לכלבים ^ה, וכן קליפות שראויים למאכל בהמה, וכן פרוורים שאין בהם כזית מותר להעבירם ^א מעל השולחן ואינם מוקצה, אבל אם אינם ראויים ^ב למאכל בהמה אסור לטלטלם אלא מנער השולחן ^ג והם נופלים מאליהם.

ואם יש פת על השולחן יחד איתם מותר לטלטל השולחן למקום אחר והם בטלים לגבי הפת.

ואם צריך למקום השולחן אפי' אין עליה אלא דברים שאינם ראויים

ז. ודוקא נשמטה שיש חשש שמא יתקע אותה, אבל בנשברה הרגל דאין חשש שמא יתקע לא חיישינן, ומותר לטלטלו.

ק. היינו נשמטה ולא דוקא נשברה דבנשברה מותר דאין חשש שמא יתקע, ט"ז ס"ק י"ד.

ר. דאז לא חיישינן שמא יתקע, ולא גרע מחריות של דקל בסעיף כ'.

ש. אפי' בלא חוזק משום חשש בנין אם יתקע, ט"ז ס"ק ט"ו.

ו אבל אם הרגל הוא לעולם רפוי מותר כמ"ש בסי' שי"ג סעיף ו', מ"א ס"ק ל"ד.

ת. בין נתפרקו בשבת בין מערב שבת, ואם נתפרקו ביו"ט למ"ד איסור נולד יש להחמיר.

א. אפי' בידים, ב"י בשם רש"י.

ב. כגון קליפי אגוזים וכיוצא, ואם נשאר מעט בשר בעצמות או מעט פרי בקליפות אף לר"י מותר לטלטלן אפי' ביו"ט, מאירי.

ו ולפי"ז אסור לטלטל קליפת ביצה שאוכלים ביום שבת דלא ראויה למאכל בהמה. כה"ח אות ק"פ.

ג. דטלטול מן הצד מותר לצורך דבר המותר, וכ"ש ניעור דגרע מטלטול מן הצד.

ומה שהשולחן לא הוי בסיס לדבר האסור, כתבו התוס' בריש ביצה משום דלא היה דעתו להניחו שם כל היום, א"נ כיון שהיו גם אוכלים הוי בסיס לאיסור ולהיתר, ועוד דאין זה מניח בכוונה הקליפות והעצמות דאינו חושש היכן יפלו, וכ"כ התוס' בשבת מ"ד ע"ב, ועוד דלא היה עליו האיסור בבה"ש וכך היא בגמ', מ"א ס"ק נ'.

ו וה"ה במקום לנער השולחן יכול לגוררן ע"י דבר אחר כגון ע"י סכין דהוי טלטול מן הצד ומותר לצורך דבר המותר, דהיינו לצורך מקומו. כה"ח אות קפ"ד, ט"ז ס"ק י"ח וכ"כ הב"י בסי' של"ז דמותר גם משום גרף של רעי, והביאו המ"א בס"ק ד'.

למאכל בהמה מותר להגביה השולחן ^ד ולטלטלם.

כה. לא. חבילות קש ^ה שהכינם למאכל בהמה מותר לטלטלן אפי' גדולים הרבה.

עין משפט ה.ו. או"ח סימן שכד פעיף טו

י. אסור לגרוף האבוס אפי' הוא בכלי גזירה בשל קרקע שיבא להשוות גומות ^י.

עין משפט ז. או"ח סימן שכד פעיף יד

יד. נוטלים מאכל מלפני חמור ונותנים לפני שור, אבל אין נוטלים מלפני שור ליתן לפני חמור מפני שנמאס ברירי השור ואינו ראוי עוד לחמור. הגה: ויש מחמירין ג"כ בשאר מיני בהמות ליקח מלפני א' וליתן לפני אחרת שאינה מינה (מרדכי פ' תולין וסמ"ג וסה"ת).

ד. ולא הוי בסיס לדבר האסור כמ"ש באות הקודם.
ה. דסתמן עומדים להסקה, וע"כ צריך שחשב עליהם מע"ש והיינו הזמין, כה"ח אות קפ"ט.
ו. אף דקיי"ל כר"ש דאמר דבר שאינו מתכוון מותר שאני כאן דחוששין שמא יבא להשוות גומות במתכוון כדי שלא יפלו השעורים לתוך הגומא. מרש"י דף ק"מ.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com